

ESPURNES BARROQUES

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

TEATRE DE LES COMÈDIES

La Canterina

Diumenge 6 de maig de 2021, 18.30h.

Plaça del Poble Vell
SÚRIA (BAGES)

PROGRAMA

Franz Joseph Haydn (1732-1809)
La Canterina. Òpera buffa en 2 actes.

Llibret de Domenico Machia

Duració aproximada: 70'

NOTES AL PROGRAMA

El món operístic de Franz Joseph Haydn (Rohrau, 1732- Viena, 1809) és una meravellosa font de sorpreses, encara que segueix en bona part enfosquit per la transcendència de la seva magistral obra simfònica —no en va és conegut com “el pare de la simfonia”— i cambrística. De fet, les seves òperes reflecteixen tant o més bé que la resta de la seva producció la seva personalitat, i l’originalitat i el caràcter innovador del seu llenguatge, fruit d’un ampli coneixement de la tradició belcantista italiana, especialment l’escola napolitana fundada per Nicola Porpora, que va conèixer a fons en la seva joventut vienesa. Haydn va tenir com a veí el poeta i llibretista Metastasio; i durant la seva llarga i fructífera relació al servei dels Esterházy va estrenar i dirigir més de mil funcions líriques.

En les seves òperes concebudes per a Esterháza es perceben les influències cosmopolites de la veïna Praga i el coneixement tant del barroc francès i italià com el *singspiel* alemany. Haydn combina hàbilment elements de l’òpera seriosa i bufa en un camí propi ple de troballes i intuïcions orquestrals, vocals i teatrals. Després de diverses incursions primerenques en el *singspiel* vienès i en la comèdia italiana, escrites a Eisenstadt entre 1751 i 1762 (algunes partitures com *Der krumme Teufel* —*El diablo cojuelo*— figuren perdudes), el músic de Rohrau va prosseguir el seu itinerari líric a Esterháza, on el 1763 va estrenar les seves dues primeres òperes italianes, *La marchesa nespola* i *Acide*. L’estiu de 1766 va estrenar *La Canterina, intermezzo in musica* en dos actes amb llibret de Domenico Machia, que és gairebé idèntic al d’un intermezzo homònim inserit en l’òpera buffa napolitana *L’Origille*, de Nicolò Piccinni.

Els quatre protagonistes de l’obra són Gasparina (soprano), Apollonia, mare de Gasparina (mezzosoprano), Don Pelagio, compositor i mestre de cant (baríton) i Don Ettore, jove galant (tenor). La trama buffa és senzilla i eficaç: Gasparina, una jove i ambiciosa estudiant de cant, viu amb la seva mare Apollinia, excantant, a la mansió de Don Pelagio, mestre de cant que pretén casar-se amb la jove alumna. Però la situació es complica amb l’aparició per sorpresa del jove Don Ettore, antic pretendent de Gasparina.

La influència de Piccinni, Niccolò Jommelli i Johann Adolf Hasse és clara, però en la bellíssima música de Haydn hi ha trets propis, amb una elegància, finor i transparència exemplars. De fet, va més lluny d’això i tot, perquè la música confereix credibilitat als personatges amb una major càrrega dramàtica. En aquest sentit, l’ària de Gasparina de l’acte segon *Non v’è chi mi aiuta?* mostra un esperit musical agitat, propi de les seves simfonies *Sturm und Drang*. Curiosament, la *Simfonia núm. 35 en Si bemoll Major* mostra analogies significatives amb alguns passatges de *La Canterina*.

Sempre disposat a sorprendre el públic, Haydn mostra el seu enginyós segell propi en el recitatiu *Che mai far deggio?* i en l’ària de Don Pelagio de l’acte primer *lo sposar l’empio tiranno?* I per a gaudir l’habilitat i talent en el tractament vocal, res millor que el magnífic quartet que tanca l’acte primer, *Scellerata, mancatrice, traditrice*, amb la fúria gelosa desfermada de Don Pelagio en veure’s traït per Gasparina i Apollonia. Són algunes de les joies que tanca aquest deliciós i divertit *intermezzo in musica*, introducció ideal per a descobrir i gaudir el món operístic del genial compositor austríac.

Javier Pérez Senz

Periodista i crític musical

BIOGRAFIES

EL TEATRE DE LES COMÈDIES

Gasparina: Soledad Cardoso, soprano

Apollonia: Maia Planas, soprano

Don Pelagio: Carles Prat, tenor

Ettore: Matthew Thomson, tenor

Jordi Vall, director d'escena

Marcel Pascual, director musical i adaptació al català

El Teatre de les Comèdies neix el 2015 amb la intenció d'apropar l'òpera en viu a nous públics. La companyia, d'iniciativa i finançament privat, pretén arribar a poblacions sense programació estable d'òpera. Les produccions del Teatre de les Comèdies s'ofereixen adaptades al català i la interpretació musical es fa seguint aproximacions històriques.

Col·laboradors i patrocinadors

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Manresa

Ajuntament de Torà

Ajuntament de Sant Martí Sesgueioles

Ajuntament d'Estaràs

Ajuntament d'Ivorra

Ajuntament de Cardona

Ajuntament de Súria

Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys

Ajuntament de Sant Mateu de Bages

Ajuntament de Riner

Ajuntament d'Esparreguera

Ajuntament de Solsona

Ajuntament de Cervera

Ajuntament de Pinós

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · El Monegal · Espar Sala · Gestoria Mas · AGECE Ganiveteria Pallarès · Alapont SA · Tallers Ballús · Òptica Jané · Fruits Taribó · Joviat Knauf · Tegecom · Porc de Palou · Comalats · Caves Maria Rigol Ordi · Underground La Diferenta · Celler del Miracle · Celler Grau i Grau · Celler Can Serra dels Eixibis Celler Collbaix – El Molí · Un Pam de Terra · Cerveses La Guineu · Cerveses La Pirata Fundació Casa Dalmases · Pastisseria Camps · Pastisseria Sant Antoni · La Garbiana Fleca de la Font · Cafès Gener – November Tea · Oli Migjorn · Formatgeria El Miracle Xocolates Oro Vivo · Xocolates Aynousé · La Llorença · Parc de les Olors de Claret Biolord · La Cuina del Ganxet · Restaurant Casal de Castelltallat · Hotel Bremon Oficina de Turisme del Miracle · La Farga del Solsonès · Piano Bages Associació d'Amics de Vergós Guerrejat · Vidres Solsona · Conservatori de Manresa